

Силабус дисципліни «Правознавство»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ · БАКАЛАВР

90

Годин загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС відповідно до стандарту

3

Змістовних модулів курсу

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Правознавство

Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія

Ступінь: Бакалавр

Обсяг: 90 годин / 3 кредити ЄКТС

Модулів: 3 змістовних блоки курсу

Мета дисципліни

Дисципліна «Правознавство» формує у студентів спеціальності «Комп'ютерна інженерія» базові знання з теорії держави і права, конституційного, цивільного, трудового, адміністративного та кримінального права України. Курс спрямований на розвиток правової культури, вміння аналізувати нормативно-правові акти, орієнтуватися у системі законодавства та застосовувати правові знання у майбутній професійній діяльності у сфері ІТ та комп'ютерної інженерії.

Форми навчання

- Лекції — 30 годин
- Практичні заняття — 15 годин
- Самостійна робота — 45 годин

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання правової інформації: виявлення суттєвих норм права, порівняння альтернативних правових рішень, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції у правових ситуаціях. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки правових аналізів, рефератів та презентацій.

Здатність до усної та письмової комунікації з використанням правничої термінології: чітко пояснювати правові поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати аналітичні матеріали. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час розбору правових кейсів і обговорення проблем правозастосування.

- Аналізувати нормативно-правову та наукову інформацію
- Виділяти головне та узагальнювати результати правового аналізу
- Планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів
- Коректно спілкуватися з використанням правничої мови
- Брати участь у командній роботі при вирішенні правових задач

Фахові компетентності

Розуміння сутності та структури правової системи України, її місця у системі права європейських держав. Знання ключових правових інститутів, галузей права та нормативно-правових актів, вміння аналізувати їх у контексті професійної діяльності у сфері комп'ютерної інженерії та ІТ.

Здатність застосовувати норми чинного законодавства для вирішення практичних правових ситуацій, зокрема у сферах інтелектуальної власності, трудового права, захисту персональних даних та кіберправа.

- Характеризувати основні галузі права України
- Аналізувати та тлумачити нормативно-правові акти
- Оцінювати правомірність юридично значущих дій
- Орієнтуватися у системі джерел права та законодавства
- Застосовувати правові знання у ІТ-сфері та захисті даних

Результати навчання

Після успішного завершення курсу студент повинен демонструвати такі результати навчання:

1

Знання та розуміння

Пояснювати сутність ключових правових категорій та явищ: держава, право, норма права, правовідносини, правопорушення, юридична відповідальність, конституційний лад, правова система. Характеризувати основні галузі права України та систему органів державної влади.

2

Аналіз та оцінювання

Аналізувати структуру нормативно-правових актів, виявляти правові норми та їх елементи. Оцінювати правомірність юридично значущих дій та рішень, порівнювати різні правові системи та підходи до регулювання суспільних відносин.

3

Застосування знань

Застосовувати норми чинного законодавства для вирішення практичних правових ситуацій у галузях цивільного, трудового, адміністративного та кримінального права. Використовувати правові знання у сфері інформаційних технологій та захисту персональних даних.

4

Комунікація та рефлексія

Аргументовано викладати власну позицію щодо дискусійних правових питань та шляхів вдосконалення законодавства. Формувати правову культуру, громадянську свідомість та відповідальне ставлення до дотримання правових норм.

Модуль 1. Теорія держави і права та конституційне право

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1.1

Основи теорії держави і права. Поняття та ознаки держави. Форми держави: форма правління, державний устрій, державно-правовий режим. Право: поняття, ознаки, функції. Норма права: структура та класифікація. Система права та система законодавства. Джерела права в Україні.

Тема 1.2

Правовідносини та реалізація права. Поняття та ознаки правовідносин. Суб'єкти, об'єкти та зміст правовідносин. Юридичні факти. Правомірна поведінка та правопорушення. Юридична відповідальність: поняття, принципи, види. Правова культура та правосвідомість.

Тема 1.3

Конституційне право України. Конституція України як основний закон держави. Конституційний лад України. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Система органів державної влади: Верховна Рада, Президент, Кабінет Міністрів. Місцеве самоврядування в Україні.

Тема 1.4

Судова система та правоохоронні органи України. Судова влада в Україні. Система судів загальної юрисдикції. Конституційний Суд України. Органи прокуратури. Національна поліція. Адвокатура та нотаріат. Правовий захист прав людини в умовах воєнного стану.

Модуль 2. Цивільне, трудове та сімейне право

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 2.1

Цивільне право України. Поняття, предмет та метод цивільного права. Фізичні та юридичні особи. Цивільна правоздатність і дієздатність. Право власності та інші речові права. Зобов'язальне право: договір, відповідальність за порушення зобов'язань. Захист цивільних прав.

Тема 2.2

Право інтелектуальної власності та інформаційне право. Поняття інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права. Захист програмного забезпечення та баз даних. Правовий режим комп'ютерних програм. Законодавство про захист персональних даних. Кібербезпека: правові аспекти.

Тема 2.3

Трудове та сімейне право України. Трудовий договір: укладення, зміна, припинення. Робочий час і час відпочинку. Оплата праці. Трудові спори. Особливості дистанційної та надомної роботи в ІТ-сфері. Сімейне право: шлюб, права та обов'язки подружжя, батьків і дітей.

Модуль 3. Адміністративне, господарське та кримінальне право

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3

Тема 3.1

Адміністративне право та державне управління. Поняття, предмет і метод адміністративного права.

Адміністративні правовідносини.

Адміністративне правопорушення та адміністративна відповідальність.

Адміністративне оскарження. Дозвільна система. Електронне урядування та цифрові послуги держави.

Тема 3.2

Господарське право та підприємництво. Поняття господарського права. Суб'єкти господарської діяльності. Організаційно-правові форми підприємництва. Господарські договори. Правове регулювання електронної комерції. Відповідальність у сфері господарської діяльності. Захист прав споживачів.

Тема 3.3

Кримінальне право та кіберзлочинність. Поняття, принципи та система кримінального права. Поняття злочину та його ознаки. Кримінальна відповідальність та покарання. Злочини у сфері інформаційних технологій: несанкціонований доступ, кібератаки, шахрайство. Кримінальна відповідальність за воєнні злочини.

Розподіл навчального часу — 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Основи теорії держави і права	3	2	4
	Тема 1.2 — Правовідносини та реалізація права	3	2	4
	Тема 1.3 — Конституційне право України	3	1	4
	Тема 1.4 — Судова система та правоохоронні органи	3	1	4
Модуль 2	Тема 2.1 — Цивільне право України	3	2	5
	Тема 2.2 — Право інтелектуальної власності та інформаційне право	4	2	5
	Тема 2.3 — Трудове та сімейне право	3	2	5
Модуль 3	Тема 3.1 — Адміністративне право та держуправління	3	1	4
	Тема 3.2 — Господарське право та підприємництво	3	1	5
	Тема 3.3 — Кримінальне право та кіберзлочинність	4	1	5
Разом		30	15	45

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год. — 33%)**: подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (15 год. — 17%)**: відпрацювання навичок, аналіз джерел, правові задачі
- **Самостійна робота (45 год. — 50%)**: поглиблене вивчення, підготовка завдань

Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються самостійно працювати з нормативно-правовими актами та джерелами права.

Самостійна робота студентів та методи викладання

Форми самостійної роботи

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з правознавства, нормативно-правовими актами України, науковими статтями у фахових виданнях. Конспектування ключових положень, порівняння підходів різних авторів до тлумачення правових норм.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань щодо вирішення правових задач і ситуацій, підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань правового регулювання у сфері ІТ та комп'ютерної інженерії. Уміння застосовувати правові норми на практиці.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів: Верховна Рада (zakon.rada.gov.ua), Міністерство юстиції України (minjust.gov.ua), Єдиний державний реєстр судових рішень (reyestr.court.gov.ua). Аналіз нормативно-правових актів та судової практики.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання нормативних актів і першоджерел, повторення теоретичного матеріалу; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень; систематизація знань перед контрольними роботами.

Методи викладання

→ Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць, прикладів із судової практики та нормативних актів; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

→ Кейс-стаді

Аналіз реальних правових ситуацій і судових рішень; студенти виявляють правову проблему, обирають застосовні норми та обґрунтовують висновки на основі чинного законодавства.

→ Дискусії

Обговорення дискусійних правових питань, зокрема у сфері кіберправа та захисту даних; розвиток критичного мислення, аргументації та вміння відстоювати власну правову позицію.

→ Робота з джерелами

Опрацювання нормативно-правових актів, кодексів, законів, підзаконних актів, судових рішень; формування навичок роботи з правовими першоджерелами та їх критичного аналізу.

→ Самостійне дослідження

Підготовка аналітичних записок, рефератів і презентацій за обраною правовою темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації правової інформації.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та тестові вправи за темами змістовного модуля.

Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру. Включає усні опитування, письмові відповіді на запитання, розв'язання правових задач та участь у дискусіях.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, аналіз нормативних актів, вирішення правових ситуацій). Оцінюються повнота відповіді, правильність застосування норм права та обґрунтованість висновків. Проводиться після кожного змістовного модуля.

3

Підсумковий контроль

Іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та письмові відповіді на питання. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

- ❑ Усі методи контролю спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».

Рекомендована література та ресурси

Навчальна та наукова література (2022–2024)

1. Шпиталенко Г. А., Шпиталенко Р. Б. Основи правознавства: навч. посіб. — 6-те вид., випр. і доповн. — Київ : Каравела, 2023. — 602 с.
2. Юхимюк О. М., Яцишин М. М. Основи правознавства: навч. посіб. — 3-тє вид., зі змінами та доповн. — Луцьк : Вежа-Друк, 2023. — 196 с.
3. Молдован В. В., Чулінда Л. І. Правознавство: навч. посіб. — Київ : Центр учбової літератури, 2023. — 328 с.
4. Кравчук С. Й. Правознавство: підручник для ЗВО. — Київ : Кондор, 2022. — 414 с.
5. Котюк В. О. Теорія держави і права: навч. посіб. — Київ : Атіка, 2022. — 346 с.
6. Копиленко О. Л., Богачова О. В. Конституційне право України: підручник. — Київ : Юрінком Інтер, 2023. — 488 с.
7. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. Цивільне право України: підручник. — Київ : Істина, 2022. — 536 с.
8. Прилипко С. М., Ярошенко О. М. Трудове право України: підручник. — Харків : ФІНН, 2023. — 464 с.
9. Коломієць Т. О. Адміністративне право України: підручник. — Київ : Істина, 2023. — 480 с.
10. Тацій В. Я., Борисов В. І. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. — Харків : Право, 2024. — 584 с.

Офіційні інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України (законодавство). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Міністерство юстиції України. — URL: <https://minjust.gov.ua/>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. — URL: <https://nbuv.gov.ua/>
6. Конституційний Суд України. — URL: <https://ccu.gov.ua/>
7. Журнал «Право України» (електронне видання). — URL: <https://pravoua.com.ua/>
8. Державна служба України з питань захисту персональних даних. — URL: <https://www.dpa.gov.ua/>

Рекомендована література охоплює видання **2022–2024 років** українських авторів відповідно до вимог актуальності навчально-методичного забезпечення.